

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Годишен обзор на растежа за 2016 г.“

[COM(2015) 690 final]

и относно „Проект на съвместен доклад за заетостта на Комисията и на Съвета, придружаващ съобщението на Комисията относно годишния обзор на растежа за 2016 г.“

[COM(2015) 700 final]

(2016/C 133/08)

Докладчик: г-н Juan MENDOZA CASTRO

На 22 декември 2015 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Годишен обзор на растежа за 2016 г.“ и „Проект на съвместен доклад за заетостта на Комисията и на Съвета, придружаващ съобщението на Комисията относно годишния обзор на растежа за 2016 г.“

[COM(2015) 690 final, COM(2015) 700 final].

Подкомитет „Годишен обзор на растежа за 2016 г.“, който беше създаден в съответствие с член 19 от Правилника за дейността и на който беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето проекто становище на 12 януари 2016 г.

На 514-ата си пленарна сесия, проведена на 17 и 18 февруари 2016 г. (заседание от 17 февруари), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 139 гласа „за“, 8 гласа „против“ и 11 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. **Безработицата продължава да бъде висока.** Седем години след началото на кризата Комитетът изразява загрижеността си във връзка с високата безработица, особено в някои държави членки. Значителен е и броят на безработните млади хора, на никъде неработещите, неучещите и необучаващите се (NEET), както и на трайно безработните лица.

1.2. **Годишният обзор на растежа за 2016 г.** включва повече анализи, цели и задачи от социален характер, но за да бъде ефективен този нов подход, той не трябва да се основава на повторение на политическите препоръки от предишни години. Освен от насърчаване на частните инвестиции, както се посочва от Комисията, настояват в икономиката и заетостта се нуждаят и от увеличаване на вътрешното търсене и от значителни публични инвестиции.

1.3. **Европейският семестър.** ЕИСК приветства решението да се укрепи наблюдението на напредъка по целите на стратегията „Европа 2020“, както и разделението на семестъра на европейска и национална фаза, което ще позволи да се разграничат по-добре отговорностите по изпълнението на поставените цели. От основно значение е също така и по-голямата съгласуваност между политиките с европейско управление и целите на стратегията „Европа 2020“.

1.4. Европейският семестър следва да отчита постигането на 17-те цели за устойчиво развитие (ЦУР), зададени в Стратегията за устойчиво развитие на ООН до 2030 г.

1.5. **Икономиката.** Европейският съюз е в процес на умерено възстановяване, макар и да се възползва от временни положителни фактори. Рекордният излишък в износа на еврозоната отразява, наред с другото, последиците от обезценяването на еврото. От своя страна, твърде големите вътрешни спестявания спрямо инвестициите са израз на все още съществуващата несигурност по отношение на икономическото възстановяване и растежа.

1.6. С оглед на **същественния спад на инвестициите** Съветът по икономически и финансови въпроси посочи спешната необходимост от подобряване на цялостния инвестиционен климат, за да се подпомогне икономическото възстановяване и да се увеличат производителността и потенциалът за растеж. От своя страна ЕИСК счита, че е необходимо пренасочване на политиката на бюджетни ограничения към по-голяма ангажираност с политиките на растеж⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Съвет по икономически и финансови въпроси, 15 януари 2016 г.

1.7. Големият брой хора, **изложени на риск от бедност или изключване**, повдига въпроси относно постигането на една от основните цели на стратегията „Европа 2020“.

1.8. Предвид големия приток на бежанци и лица, търсещи убежище, Комитетът предлага мерки, основаващи се на общите и солидарни действия, зачитането на ценностите и международното право, равното третиране и върховенството на живота с превес над всеки подход, основан предимно на политиките на „сигурност“. Освен това потвърждава, че Шенгенското споразумение е основен стълб в структурата на ЕС.

2. Препоръки на ЕИСК

2.1. В годишния обзор на растежа за 2016 г. се набляга на значението на **инвестициите в заетост и социални политики**, както беше предложено от ЕИСК. Това изисква приемането на амбициозен подход от страна на Комисията.

2.2. В годишния обзор на растежа за 2016 г. трябва да се наблегне на **укрепването на управлението** за ефективно провеждане на важните европейски политики за интеграция на пазарите и модернизация на икономиката, посочвайки в тази връзка Пакета за икономическо управление на ЕС. От своя страна, ефективните национални рамки за управление следва да повишат доверието, да възстановят необходимите „фискални буфери“ (fiscal buffers) и да избягват процикличните фискални политики.

2.3. От съществено значение е да се подобри **полезното взаимодействие** на стратегиите за инвестиции и развитие между националните икономики и икономиката на ЕС.

2.4. ЕИСК предлага, в контекста на политическите приоритети, усилието да се фокусира най-вече върху две области: **инвестициите и заетостта**.

2.5. Инструментите на **многогодишната финансова рамка** и **Механизма за свързване на Европа** са от съществено значение за противодействие на кризата и за връщане по пътя на растежа. ЕИСК приветства доброто начало на **Плана за инвестиции за Европа** и във връзка с това предложи да се привлечат повече институционални инвеститори и да се популяризират в по-голяма степен възможностите за финансиране.

2.6. Съществува необходимост от „незабавни действия“ за справяне с **дългосрочната безработица** (50 % от общия брой безработни) и младежката безработица. Освен това Комисията следва да представи цялостна стратегия за **равенство между половете** на пазара на труда.

2.7. Инвестициите за осъществяване на енергийния преход (**Споразумението от Париж**) трябва да се превърнат в източник за създаване на работни места и икономическо развитие.

2.8. ЕИСК настоява за по-координирани усилия за борба с **агресивното данъчно планиране, измамите и отклоненията от данъчно облагане**.

2.9. ЕИСК призовава за пълноценно участие на **социалните партньори и другите представителни организации на гражданското общество** в социалните политики и националните планове за реформа, например чрез икономическите и социални съвети и сродни организации. През март 2016 г. ЕИСК ще приеме отделно становище относно предложението на Комисията за създаване на национални съвети по конкурентоспособността в еврозоната. Във всички случаи те следва да бъдат напълно съвместими със свободното колективно трудово договаряне и съществуващите механизми за участие и диалог на социалните партньори във всяка държава членка.

2.10. **Демократична легитимност**. С оглед на демократичния дефицит е необходимо да се утвърдят принципите на социална справедливост, които са в основата на структурата на Европейския съюз, и да се укрепят социалната страна на Европа, стремяща се към преодоляване на социалното изключване и към запазване на солидарността.

3. Въведение

3.1. Според годишния обзор на растежа за 2016 г.:

— икономиката на Европейския съюз е в процес на умерено възстановяване, макар и да се възползва от временни положителни фактори, включително ниските цени на петрола, относително слабото евро и нерестриktivната парична политика;

- във връзка с това политиките следва да бъдат насочени към консолидиране на възстановяването и насърчване на сближаването, като за критерий служат държавите, постигнали най-добри резултати;
- очаква се постепенно ускоряване на темпото на икономическата активност;
- икономическите резултати и социалните условия, както и осъществяването на необходимите реформи остават неравномерни в рамките на ЕС.

3.2. Запазват се предишните политически приоритети, насочени към създаване на баланс между структурните промени, стабилността на публичните бюджети и инвестициите. В годишния обзор на растежа за 2016 г. са представени по-конкретни съображения, свързани, наред с другото, с пазара на труда, недеклаирания труд, трудовата интеграция, неравенството между половете и младежката заетост.

3.3. Призовава се за съвременна и ефикасна публична администрация, която да гарантира бързи и висококачествени услуги за предприятията и гражданите.

3.4. Акцентът е насочен и към подобряването на качеството, независимостта и ефективността на съдебните системи на държавите членки като предпоставка за създаване на благоприятна среда за инвестиции и икономическа дейност.

3.5. От **проекта на съвместен доклад за заетостта** могат да се изведат като основни изводи съществуващите значителни различия между държавите членки и бавното подобряване на социалното положение и състоянието на заетостта. Други изводи, които се налагат, са:

- продължаващите реформи на трудовите пазари,
- по-благоприятни за създаването на работни места данъчни системи,
- инвестициите в човешки капитал чрез образование и обучение, основно фокусирани върху младите,
- продължавашото задържане на заплатите и
- усилията за насърчване на младежката заетост и във връзка с високите равнища на никъде неработещи, неучещи и необучаващи се (NEET).

4. Безработицата продължава да бъде висока.

4.1. Седем години след началото на кризата ЕИСК отново изразява своята загриженост по отношение на състоянието на заетостта, по-специално в определени държави членки от еврозоната. В ЕС 22,5 млн. души са без работа (17,2 млн. в еврозоната) и не се очаква забележимо подобрение в тази област през следващите две години. Освен социалните и икономическите последици има и други фактори, които допринасят за недоволството на гражданите от европейския проект.

4.2. Годишният обзор на растежа за 2016 г. включва повече анализи, цели и задачи от социален характер. За да бъде ефективен този нов подход и да не остане просто в сферата на реториката, той не трябва да се основава на повторение на политическите препоръки от предходни години — основно структурни реформи на пазара на труда, а да даде реален координиран тласък на растежа и заетостта.

4.3. В годишния обзор на растежа за 2016 г. се набляга на значението на **инвестициите в заетост и социални политики**, както беше предложено от ЕИСК. Това изисква приемането на амбициозен подход от страна на Комисията.

4.4. Освен от насърчване на частните инвестиции, което е в основата на предложението на Комисията, застоят в икономиката и заетостта се нуждаят от насърчване чрез значителни публични инвестиции.

5. Европейският семестър: укрепване на управлението

5.1. В годишния обзор на растежа за 2016 г. следва да се наблегне на укрепването на управлението за ефективно провеждане на важните европейски политики за интеграция на пазарите и модернизация на икономиката.

5.2. Европейският семестър трябва да постигне напредък и по отношение на реализирането на пакета за икономическо управление, преразгледан през октомври 2015 г. От своя страна, ефективните национални рамки за управление следва да повишат доверието, да възстановят необходимите „фискални буфери“ (fiscal buffers) и да избягват процикличните фискални политики ⁽²⁾. Финансовите инструменти на ЕС и националните бюджети следва да допринасят за постигането на тези цели.

5.3. ЕИСК приветства решението за укрепване на наблюдението на напредъка по целите на стратегията „Европа 2020“ в контекста на европейския семестър, както беше предложено от петимата председатели ⁽³⁾. Освен подобряване на изпълнението и наблюдението на съществуващата стратегия се предвижда и процес на разработване на дългосрочна визия отвъд 2020 г., като се отчитат също така новите ЦУР, приети от ООН за 2030 г. Комитетът приветства планираната инициатива, тъй като тя потвърждава позицията му, че ЕС ще трябва да пропължи хоризонта си на планиране поне до 2030 г. с цел изпълнение на ЦУР, като въведе интегрирана стратегия за устойчива Европа в един глобализиран свят.

5.4. Разделянето на семестъра на две фази — европейска (от ноември до февруари) и национална (от февруари до юни) — очертава по-добре областите на отговорност и дава възможност за провеждане на по-задълбочени консултации със социалните партньори относно процесите на реформи в Европа.

6. Развитие на икономиката

6.1. ЕС отчете реален ръст на БВП от 1,9 % през 2015 г., като прогнозите за 2016 г. са за 2,0 %, а за 2017 г. за 2,1 % ⁽⁴⁾, но съществуват значителни различия между държавите членки.

6.2. ЕИСК насочва вниманието към факта, че износът — с рекорден излишък от 3,5 % от БВП в еврозоната (1,9 % от БВП в ЕС-28) — е бил двигател на възстановяването. На съвкупно равнище еврозоната отчита излишък по текущата сметка, който в момента е един от най-големите в света и се очаква отново да се увеличи през 2015 г. Въпреки че по-ниските цени на суровините и обезценяването на еврото допринесоха за подобряване на търговското салдо, настоящият излишък се обяснява в голяма степен с превеса на вътрешните спестявания над инвестициите в еврозоната ⁽⁵⁾. Това отразява и все още съществуваща несигурност по отношение на икономическото възстановяване и растежа.

6.3. Задържането на заплатите, падането на цените на петрола, ниските лихвени проценти и динамиката на обменните курсове благоприятстват конкурентоспособността на европейската икономика. Икономическото възстановяване зависи все повече от вътрешното търсене, което обаче е повлияно от бюджетните ограничения, високия процент на заетостта с временен характер, ограничаването на ръста на работните заплати и недостатъчния достъп до кредитиране на домакинствата и предприятията, особено на МСП.

7. Бележки относно проекта на съвместен доклад за заетостта

7.1. Съгласно проекта на съвместен доклад за заетостта поредица от реформи укрепиха механизми за определяне на заплатите за насърчване на привеждането в съответствие с производителността на развитието на **заплатите** и за увеличаване на разполагаемия доход на домакинствата, с по-специално внимание върху **минималната работна заплата**. Въпреки това ЕИСК предупреждава, че между 2008 г. и 2015 г. ръстът на заплатите е бил по-нисък от ръста на производителността в най-малко осемнадесет държави членки ⁽⁶⁾.

⁽²⁾ Вж. бележка под линия 1.

⁽³⁾ „Завършване на европейския икономически и паричен съюз“, 22 юни 2015 г. Вж. също „Стъпки към завършването на икономическия и паричния съюз“, COM(2015) 600 final.

⁽⁴⁾ Прогнози от есента на 2015 г.

⁽⁵⁾ Доклад за механизма за предупреждение за 2016 г., COM(2015) 691 final.

⁽⁶⁾ Вж.: https://www.etuc.org/sites/www.etuc.org/files/document/files/08-en_ags2015_annex_3_-_wages_as_an_engine_of_growth.pdf.

7.2. През 2014 г. беше наблюдавано намаляване на **разходите за труд за единица продукция** в редица държави от еврозоната, особено засегнати от кризата. Освен това в държавите, в които условията на пазара на труда се подобряват, броят на отработените часове започна да допринася положително за развитието на разходите за труд за единица продукция⁽⁷⁾.

7.3. ЕИСК е съгласен, че модернизацията, по-доброто съответствие между уменията и потребностите на трудовия пазар и непрекъснатите инвестиции в **образование и обучение**, включително цифровите умения, са от съществено значение за бъдещето на трудовата заетост, икономическия растеж и конкурентоспособността в ЕС.

7.4. Понастоящем **дългосрочната безработица** представлява 50 % от общата безработица. Този проблем се нуждае от „незабавно действие“ и трябва да бъде разгледан приоритетно в политиките за заетостта. Приоритетно внимание следва да бъде отделено и на високата **младежка безработица** и на случая с **никъде неработещи, неучещи и необучаващи се млади хора** (NEET).

7.5. Показателно е, че неотдавнашните анализи относно **несъответствието между търсените и предлаганите умения** посочват, че по-малко от половината трудности за наемане на работа са свързани с реална липса на умения, а почти една трета се дължат на недостатъчно атрактивна заплата.

7.6. Големият брой хора, изложени на **риск от бедност или изключване**, регистриран през 2014 г. (24,4 %, т.е. 122 млн. души в ЕС-28), и тенденцията от последните години повдигнаха много въпроси относно постигането на една от основните цели на стратегията „Европа 2020“.

7.7. **Жените** продължават да бъдат по-слабо представени на пазара на труда дори когато квалификацията им се е подобрила и дори надвишава тази на мъжете по отношение на формалното образование. Разликата от 40 % при пенсиите е резултат от по-кратките професионални кариери и по-ниските заплати. Комитетът изразява съжаление, че в годишния обзор на растежа за 2016 г. не са формулирани предложения по този въпрос. ЕИСК подчертава също така, че Комисията все още не е представила цялостна стратегия за **равенство между половете** с конкретни мерки, отчитащи съществуващите политически ангажименти и исканията на организациите на гражданското общество⁽⁸⁾.

8. Политическите приоритети за 2016 г.

8.1. Очакванията за излизане от кризата не се оправдаха досега.

8.2. Дълбоките различия в рамките на ЕС от социална и икономическа гледна точка налагат да се засили сближаването на държавите членки по отношение на постигането на целите в тази област. От съществено значение е да се подобри полезното взаимодействие на стратегиите за инвестиции и развитие между националните икономики и икономиката на ЕС.

8.3. В рамките на политическите приоритети за 2016 г. ЕИСК акцентира по-специално на два: инвестициите и заетостта.

8.4. Възобновяване на инвестициите: спешна необходимост

8.4.1. С оглед на съществуващия спад на инвестициите има спешна необходимост от подобряване на цялостния инвестиционен климат, за да се подпомогне икономическото възстановяване и да се увеличат производителността и потенциалът за растеж⁽⁹⁾. От своя страна, ЕИСК счита, че е необходимо пренасочване на политиката на бюджетни ограничения към по-голяма ангажираност с политиките на растеж.

8.4.2. Инструментите на **многогодишната финансова рамка** (структурните и инвестиционните фондове, наред с други) са от съществено значение за противодействие на кризата и за връщане по пътя на растежа, и по-специално **Механизъмът за свързване на Европа**, що се отнася до укрепването на трансевропейските инфраструктурни мрежи в областта на транспорта, телекомуникациите и енергетиката.

⁽⁷⁾ Вж. бележка под линия 5.

⁽⁸⁾ Вж. Monserrat Mir, *Why is the Commission ignoring women?* (Защо Комисията пренебрегва жените?). <http://www.euractiv.com/sections/social-europe-jobs/why-commission-annoying-half-population-320379>

⁽⁹⁾ Вж. бележка под линия 1.

8.4.3. **Планът за инвестиции за Европа** — крачка в правилната посока, която трябва да бъде допълнена с други мерки — отбелязва добро начало, тъй като според ЕИБ инвестициите през 2015 г. ще достигнат общо 50 млрд. евро, а 71 000 МСП и дружества със средна пазарна капитализация могат да се възползват от инвестиционни проекти по ЕФСИ. Постигането на целта за 315 млрд. евро инвестиции до 2017 г. изисква:

- привличане на повече институционални инвеститори (от и извън ЕС). Досега само девет държави членки са поели ангажимент да участват във финансирането на Плана, като сред тях не са някои от тези, които се нуждаят най-много от модернизирани на икономическа си структура;
- повече информация относно възможностите за финансиране от ЕФСИ, тъй като в някои случаи тези възможности все още не са достатъчно познати на публичните органи и частните инвеститори.

8.4.4. Повече от половината проекти по ЕФСИ са за енергийна ефективност, енергия от възобновяеми източници и иновации. Изпълнението на **Споразумението от Париж** за прехода от основани на изкопаеми източници и енергоемки икономики към нисковъглеродни модели със слабо въздействие върху околната среда е голямо предизвикателство за ЕС, който следва да намали значително своите емисии. Инвестициите за осъществяване на енергийния преход са източник за създаване на работни места и на икономическо развитие. Те са и основна движеща сила за намаляване на цените на енергията с положителен социален и икономически ефект.

8.4.5. Комитетът изразява съгласие, че **финансирането на реалната икономика** се е подобрило значително, въпреки че продължават да съществуват различия между държавите членки. Този проблем засяга предимно МСП, които разчитат в много голяма степен на банковото кредитиране. Съюзът на капиталовите пазари — една от големите инициативи на ЕС, следва да има за своя основна цел улесняването на достъпа на МСП до финансиране⁽¹⁰⁾.

8.4.6. **Инвестирането в човешки капитал.** ЕИСК изразява съжаление относно спада на публичните разходи за образование⁽¹¹⁾, защото Европа се нуждае от добре образована и квалифицирана работна сила, за да реализира икономическия си потенциал. Мерките за реформа трябва да дават приоритет както на повишаването на нивото на знанията, уменията и компетенциите, така и на преодоляването на нарастващата разлика между лицата с ниска и с висока квалификация.

8.5. Стимулиране на трудовата заетост, на социалните политики за интеграция и на устойчив икономически растеж

8.5.1. **Иновативните сектори** имат голям потенциал за създаване на работни места. Към тях са насочени европейските политики за интеграция на пазарите и модернизация на икономиката (програмата в областта на цифровите технологии, вътрешния енергиен пазар, рамката на аудиовизуалния сектор, единния пазар в областта на далекосъобщенията).

8.5.2. **Стабилната заетост** е от съществено значение за икономическото възстановяване, но се наблюдава силно изразено сегментиране на пазара на труда⁽¹²⁾. Трябва да се постигне баланс между необходимостта от приспособяване, налагана от променящата се радикално работна среда, и сигурността на работното място, идентификацията на работниците с предприятието и развитието на техните умения.

8.5.3. ЕИСК вече подчерта, че концепцията за „**гъвкава сигурност**“, която Комисията отново поставя на масата в годишния обзор на растежа за 2016 г., не е синоним на едностранно и неправомерно ограничаване на правата на работниците, а концепция за трудовото право, системите за защита на заетостта и съгласувани със социалните партньори практики за колективно договаряне, за да се гарантира оптимален баланс между гъвкавост и сигурност във всички трудови отношения и подходяща сигурност на работниците, независимо от типа трудов договор, с цел противодействие на сегментирането на пазарите на труда⁽¹³⁾.

⁽¹⁰⁾ Вж.: <http://www.savings-banks.com/press/positions/Pages/Common-position-on-Capital-Markets-Union-.aspx>.

⁽¹¹⁾ СОМ(2015) 700 final.

⁽¹²⁾ Вж. бележка под линия 11.

⁽¹³⁾ ОВ С 211, 19.8.2008 г., стр. 48.

8.5.4. ЕИСК счита за позитивни:

- решението на Еврогрупата за оценка на **данъчната тежест върху труда**, с цел да се намалят спирачките пред инвестициите и създаването на работни места⁽¹⁴⁾, като подчертава, че екологизирането на данъчните системи, по-специално като се гарантира, че дейностите, свързани с ниски нива на въглеродни емисии и слаб въглероден отпечатък, ще бъдат поощрявани в сравнение с тези с голямо потребление на ресурси и електроенергия, е от решаващо значение за превръщането на европейската икономика в по-устойчива,
- предложенията за **подобряване на пазарите на продукти и услуги и на средата за стопанска дейност**, и по-специално предложенията, отнасящи се до сектора на търговията на дребно,
- предложенията, свързани с **обществените поръчки**, които представляват 19 % от БВП на ЕС: увеличаване на прозрачността, подобряване на ефективността на управлението, по-широко използване на електронните обществени поръчки и борба с корупцията

8.5.5. Комитетът подкрепи прехода към зелена икономика⁽¹⁵⁾; той приветства принципа на кръгова икономика и понастоящем оценява предимствата и недостатъците на Пакета, предложен от Европейската комисия през декември 2015 г.

8.5.6. ЕИСК подчертава важната роля, която европейският семестър и годишният обзор на растежа би трябвало да играят за осигуряване на мониторинга на политиките за устойчиво развитие. През изминалите години Комисията започна да включва в ГОР и в специфичните за държавата препоръки също и въпроси, свързани с околната среда. Комитетът изразява съжаление, че Комисията очевидно е изоставила този подход („екологизиране на европейския семестър“) в настоящия ГОР и я призовава да започне отново да взема предвид в европейския семестър прехода към нисковъглеродна икономика и кръгова икономика като съществен фактор за дългосрочен икономически просперитет, конкурентоспособност и устойчивост.

9. Други мерки

9.1. Отговорни фискални политики

9.1.1. През последните години ЕС и държавите членки приеха широк набор от мерки (банков съюз, структурни реформи, наред с други) в рамките на **Пакта за стабилност и растеж**. В резултат на това е постигнат напредък в коригирането на макроикономическите дисбаланси. В условия на много ниска инфлация (0 % през 2015 г. и прогноза за 1,7 % през 2017 г.) се стигна до значително намаляване на публичния дефицит (2,5 % от БВП в момента, прогноза за 1,6 % от БВП през 2017 г.⁽¹⁶⁾). Мерките за намаляване на високия държавен (86,8 % БВП) и частен (домакинства — 57,9 %, нефинансови предприятия — 79,5 %) дълг предполагат ограничения върху инвестициите и потреблението.

9.1.2. **Увеличаване на ефективността и на справедливостта на данъчните системи.** ЕИСК подкрепя премахването на неоправданото **изкривяване на данъчното облагане в полза на задлъжняването** (склонност към задлъжняване), както се препоръчва и в докладите на МВФ. Това ще улесни алтернативните на банковото кредитиране канали за финансиране, по-специално капиталовите пазари.

9.1.3. ЕИСК оценява инициативите на Комисията относно определянето на мястото на икономическата дейност и пакета от мерки за данъчна прозрачност. Следва да има по-широки координирани действия от страна на европейските и националните органи за премахване на данъчните убежища и за борба с **агресивното данъчно планиране, измамите и отклонението от данъчно облагане**, които причиняват загуби в ЕС, изчислени на един милиард евро⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁴⁾ Изявление на Еврогрупата относно програмата за структурни реформи — тематично обсъждане по въпросите на растежа и създаване на работни места: сравнително проучване на данъчната тежест върху труда, 638/15, 12 септември 2015 г.

⁽¹⁵⁾ ОВ С 230, 14.7.2015 г., стр. 99.

⁽¹⁶⁾ Вж. бележка под линия 4.

⁽¹⁷⁾ http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/tax_fraud_evasion/missing-part_en.htm.

9.2. Демографските промени и въздействието им върху пенсионните и здравните системи

9.2.1. Държавите — членки на ЕС, са приели мерки относно **държавните пенсионни** системи, насочени, от една страна, към смекчаване на социалните последици от кризата и, от друга страна, към подобряване на тяхната дългосрочна жизнеспособност. Това са мерки на строги икономии, като увеличаване на възрастта за пенсиониране и стриктно обвързване на вноските и плащанията, наред с други. Частните пенсионни планове имат важна социална функция, както е посочено от Комитета⁽¹⁸⁾, но те не трябва да се разглеждат просто като финансови инструменти.

9.2.2. Комитетът изразява съгласие относно необходимостта от създаване на основа за стабилно финансиране на **системите за здравеопазване**. В интерес на повишеното благосъстояние на гражданите на Съюза тези системи трябва да се основават на принципите и ценностите на социалното измерение на Европа, като универсалност, достъпност, справедливост и солидарност⁽¹⁹⁾.

9.3. Бежанците и търсещите убежище

9.3.1. За да се създаде необходимият социален консенсус в Европа, от съществено значение е да се зачитат напълно равното третиране и социалните права както на гражданите на ЕС, така и на бежанците в Европа, със специално внимание към най-уязвимите сред тях. Инвестициите на ранен етап в интеграцията на бежанците в обществото и на пазара на труда е важно, за да им се помогне отново да изградят живота си, като се сведат до минимум потенциалните конфликти с местното население и се избягват по-високи разходи в бъдеще.

9.3.2. ЕИСК се надява, че кризисният механизъм за преместване ще помогне на ЕС да премине консенсусно към изграждането на система, която да е достатъчно стабилна и гъвкава, за да се справи с различните предизвикателства на миграцията.

9.3.3. Европейската комисия и останалите институции на ЕС трябва активно да подкрепят правителствата на държавите членки, за да се осигурят подходящи условия и перспективи за интегриране на преместените кандидати за убежище. При това трябва ясно да се посочи наред с другото, че разходите на държавите членки, приемащи и интегриращи търсещите убежище лица и бежанците, не са трайни и структурни разходи и следователно не следва да се включват в изчисляването на структурните бюджетни дефицити.

9.3.4. ЕИСК потвърждава, че Шенгенското споразумение е основен стълб в структурата на ЕС⁽²⁰⁾.

9.4. Участие на гражданското общество

9.4.1. ЕИСК счита за абсолютно необходимо **участието на гражданското общество** в социалните и икономическите политики като предварително условие за по-голямата им ефективност.

9.4.2. **Националните програми за реформи** (НПР) трябва да включват форуми за обсъждане, по-специално икономическите и социалните съвети. При все това в някои държави членки такова участие липсва.

9.4.3. Ако националните съвети по конкурентоспособността бъдат създадени съгласно препоръката на Комисията, те следва да бъдат напълно съвместими със свободното колективно трудово договаряне и съществуващите механизми за участие и диалог на социалните партньори във всяка държава членка. През март 2016 г. ще бъде прието становище на ЕИСК по тази тема.

9.5. Демократична легитимност

9.5.1. Демократичният дефицит доведе до загуба на доверие в европейския идеал. Комитетът подчертава необходимостта от връщане на доверието на гражданите и възстановяване на визията за социална Европа, което ще засили и подкрепи социалната легитимност на европейската структура.

9.5.2. Както на теория, така и на практика Европейският съюз далеч не разполага с достатъчно социална легитимност. Спорът относно „демократичния дефицит“ на Съюза продължава, като в същото време се получи семантично приплъзване от „демократичен дефицит“ към „дефицит на правосъдие“ и „дефицит на легитимност“ в по-широк смисъл. Необходимо е да се укрепят принципите на социална справедливост, които са в основата на структурата на Европейския съюз, и да се засили социална Европа, стремяща се към преодоляване на социалното изключване и към запазване на солидарността.

Брюксел, 17 февруари 2016 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

⁽¹⁸⁾ ОВ С 451, 16.12.2014 г., стр. 106.

⁽¹⁹⁾ ОВ С 242, 23.7.2015 г., стр. 48.

⁽²⁰⁾ Вж. ЕИСК: „Frontex“ (ОВ С 44, 11.2.2011 г., стр. 162); „Миграцията“ (ОВ С 248, 25.8.2011 г., стр. 135); „Отворена и сигурна Европа“ (ОВ С 451, 16.12.2014 г., стр. 96); Резолюция от 10.12.2015 г. (ОВ С 71, 24.2.2016 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ

Следният параграф от становището на подкомитета, който бе заменен с изменение, прието на пленарната сесия, получи поне една четвърт от подадените гласове (член 54, параграф 4 от Правилника за дейността):

Параграф 9.4.3

Ако националните съвети по конкурентоспособността бъдат създадени съгласно препоръката на Комисията, те следва да бъдат напълно съвместими със свободното колективно трудово договаряне и механизмите за участие и диалог на социалните партньори във всяка държава членка. През март 2016 г. ще бъде прието становище на ЕИСК по тази тема.

Резултати от гласуването

Гласове „за“: 103

Гласове „против“: 54

Гласове „въздържал се“: 10
